

ABONAMENTUL
Pe un an . 28.— Oro.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . 7.— "
Pe o lună . . 2.40 "
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurbă
Nr. 750.

ROMÂNUL

ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr. 1/s

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fl.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Impăratul Wilhelm II la Viena.

Arad, 30 Noembrie.

Eri s'au întâlnit întâia oară dela izbucnirea războiului cele două capete încoronate ale imperiilor centrale. Impăratul Wilhelm al doilea a fost oaspetele bătrânului nostru monarh în palatul dela Schönbrunn. Vizita aceasta este de o mare importanță actuală, căci evident este făcută în vederea marilor evenimente ale zilelor apropiate. Peste tot, astăzi suntem la un punct cuminant al războiului, și se poate observa în țările beligeranților ca și în ale neutrilor o activitate febrilă diplomatică, economică și militară. Fără îndoială că intensitatea eforturilor de acest fel este provocată de *campania balcanică*.

Se poate deci să se creadă că întvederea dintre cei doi monarhi să fie în legătură cu teatrul balcanic al războiului. Din articolul lui *Le Temps* tradus în numărul nostru de Duminecă, s'a putut vedea cât de alarmată este opinia publică din țările quadruplei față cu o vizită a emblemei vulturului negru în Balcani. Impăratul Wilhelm este o mare personalitate. Ochiului ager al acestui monarh nu-i scapă nici chiar detaliurile neînsemnate ale fronturilor de luptă, pe cari le cunoaște personal, căci a ținut să fie pretutindeni printre soldații săi inspirându-le încredere, trezindu-le energiile, elanurile de luptă prin prezența sa impetuoasă. Poate nici un german nu cunoaște așa de amănunțit geografia fronturilor de luptă, ca împăratul care este pentru armatele sale un principiu vivificator. Prevăd deci puterile quadruplei

insemnătatea prezenței marelui monarh printre luptătorii din Balcani, unde quadruplea a întârziat trenul, se crede.

Intrevederea de ieri dintre cei doi monarhi este desigur în legătură cu problemele mari ale zilei pe cari trebuie să le rezolve împreună cele două imperii aliate, probleme ridicate de împrejurările internaționale și în elucidarea cărora se sperează câștigarea forțelor indispensabile pentru o reușită a silințelor militare pe toate fronturile, îndeosebi pe frontul balcanic care este cel principal astăzi. Impăratul Wilhelm a sosit la gara din Schönbrunn la ora 11 a. m., îmbrăcat în uniformă de mareșal austro-ungar decorată cu ordinul militar Maria Terezia și cu funda marelui cruci a ordinului s. Ștefan. Pe treptele palatului a fost întâmpinat de Majestatea Sa monarhul Francisc Iosif în uniformă de mareșal prusiac împodobită cu funda de culoare portocalie a ordinului vulturului negru. Acest fapt înseamnă o străngere a raporturilor dintre Germania și Austro-Ungaria, o consolidare desăvârșită a alianței.

Cu prilejul vizitei acesteia împăratul Germaniei s'a întreținut cu o seamă dintre personalitățile marcante conducătoare ale monarhiei. Pe moștenitorul de tron, A. S. Carol Francisc Iosif, îl vedem însoțind pretutindeni pe împăratul Wilhelm. A. S. l'a întâmpinat la gară, l'a condus la palatul din Schönbrunn, a participat la dejunul celor doi monarhi, a însoțit apoi d. a. pe împăratul Wilhelm la legăția germană unde s'a servit un ceai. Wilhelm a primit în audiență pe ministrul comun de finanțe, Körber, pe primarul Vienei, Dr. Weiskirchner și pe contele Tisza care a fost primit în audiență separată și de M. S. Fran-

cisc Iosif. La ora 5.30 d. a. în palatul dela Schönbrunn a fost un dîneu la care au participat pe lângă monarhi ambasadorul german Tschirsky și ministrul afacerilor externe baronul Burián.

Cele două imperii, dela vizita aceasta a împăratului Wilhelm la Viena, evident, vor conlucra mai unitar în vederea țintelor militare. Vizita consacră o stare de lucruri existente, sau cari sunt pe cale să se desăvârșască în curând. Amintim de pildă raporturile economice dintre cele două monarhii. De un timp se caută modalitățile din partea bărbaților de specialitate apropierei economice, s'a și constituit o „societate economică germano-austro-ungară” care a ținut conferințe nu de mult la Viena, iar Dumineca aceasta s'a întrunit la Drezda ca „întrucât se poate să aplaneze divergențele de păreri”. Germania a avut la aceste conferințe din urmă doi reprezentanți, Austria patru și Ungaria cinci. Francisc Chorin vorbind în numele Maghiarilor a amintit de alianța pe care a creat-o Bismarck și Andrassy și a opinat ca această alianță să se desăvârșască într'un *contract de sânge* între popoarele aliate. Chorin a mai spus că Ungaria e mândră că poate lupta alături de Germania și „*va fi stâlpul puternic al punții de trecere spre răsărit*”.

Nemții, spun ziarele maghiare, au aplaudat din toată inima, au aclamat pe Chorin, iar consulul turcesc și atașatul bulgar și-au dat asentimentul la ideea acestei apropieri economice. Conferințele vor continua mâine, intrându-se în însuș meritul problemelor economice.

În vederea evenimentelor mari apropiate imperiile centrale deci, purced împreună la

Un păcat social.

(Pentru poporul rus și oricare alt popor).

Traducere liberă din nemtește.

De Dr. P. R.

VII.

Dintre toate schimbările necesare ale formei sociale, una singură este azi de cea mai mare însemnătate, fără de care nu se poate face un pas spre îmbunătățirea vieții poporului. Necesitatea acestei schimbări este evidentă înaintea ori căruia om, care e liber de teorii preocupate. Schimbarea aceasta trebuie să se facă nu numai în Rusia ci în întreaga lume. Tot răul din timpul nostru stă în legătură cu aceasta schimbare. Noi în Rusia suntem în situația fericită că cea mai mare parte din economii noștri, neposedând pământ privat, tot mai mult îl doresc.

Dar nimenea nu vede și nici nu voeste să vadă aceasta.

De unde vine această aversiune față de dorința poporului? Pentru ce acei oameni amicali, buni și inteligenți, dintre cari așa mulți sunt liberali, socialiști și revoluționari, ba chiar și funcționari dela guvern, cari poartă la inimă binele poporului, pentru ce nu văd singura lipsă

a poporului, din cauza căreia atâta suferă? Pen-truce se ocupă ei cu planuri de îmbunătățiri, până când fără aceasta una singura îmbunătățire dorită din partea poporului, nu pot promova binele aceluia? Procedura guvernului, cât și a opoziției se aseamănă omului, care vrea să scoată un cal dintr'o mlaștină, dar în loc să facă aceasta șede pe carul încărcat cu tot felul de mărfuri, pe cari le expune spre vânzare pe diferite piețe și crede că în felul acesta îi ajută calului.

Cum se întâmplă aceasta?

Răspunsul la întrebarea aceasta e același ca la toate întrebările, pentru oamenii din timpul nostru, cari ar putea să trăiască bine și fericiți, trăesc rău și ticălos.

Aceasta vine de acolo, că ei sunt *fără religie*. Guvernul și opoziția, cari au în mână binele poporului, nu au religie. Fără religie nu poate duce omul o viață înțeleaptă, cu atât mai puțin poate să știe ce e bine sau rău, necesar sau netrebuit pentru alții. Singur din motivul acesta oamenii în general, iar în special clasele culte din Rusia nu înțeleg viața și dorințele poporului, pe care au pretenția de a-l servi. Sunt aplicați a da poporului totul, afară de ceea ce cere acesta.

Fără religie nu putem iubi cu adevărat oamenii, iar fără dragoste nu putem ști ceea ce trebuie și ceea ce este pentru ei necesar. Numai

acea cari n'au religie și astfel nu cunosc adevărata iubire de oameni, sunt în stare a propune pentru binele poporului îmbunătățiri neînsemnate, fără a observa răul principal, în care suferă și pe care-l descoperă însuși poporul. Numai astfel de oameni pot predica teorii abstracte, construite cu multă măiestrie, cari să aibă menirea de a face poporul fericit în viitor și nu observă că suferințele de acum reclamă o alinare imediată. Aceasta e tocmai așa ca și când cuiva îi jefuește cineva pâinea, iar în schimb îi dă sfat cum ar putea să-și câștige pe viitor pâine, în loc să împărțesească cu el numai decât ceea ce are și ceea ce i-a luat.

Spre norocire mișcări mari umanitare nu se pot îndeplini din partea parasitilor poporului, ori cum s'ar numi aceia: guvern, liberali, revoluționari, ci numai din partea *bărbaților religioși*, adică din partea oamenilor serioși, nepretențioși și muncitori, cari nu trăesc pentru ambiția, vanitatea sau succesele lor exterioare, ci pentru *realizarea chemării lor de oameni înaintea lui Dumnezeu*.

Numai astfel de oameni pot conduce omenirea spre înaintare prin munca lor liniștită, dar energetică.

Astfel de oameni nu vor propune tot felul de îmbunătățiri pentru popor, numai ca să se înalte în ochii lumii, ci vor încerca să trăiască în conformitate cu legile și poruncile dumnezeiești

Numărul popo al ne 2 OKOOP

Numărul poporal pe 1 an 4. cor

Pretul unui exemplar 10 flieri

exploatarea resurselor, și împăratul Wilhelm, prevăzător și abil, a știut că va accelera lucrările făcând o vizită la Schönbrunn și întreținându-se personal cu factorii de cădere ai monarhiei. Camera ungară ce se deschide astăzi desigur se va face ecoul străduințelor amintite. Nemții Germaniei și naționalitățile Austriei și Ungariei vor colabora strâns pe viitor. Și iarăș. Credem că în fața eforturilor comune factorii dela putere, vor ști aprecia serviciile pe cari le fac naționalitățile, vor pune preț pe materialul lor prețios de oameni ce-l dau și pe forța lor economică cu cari ajută cauzele militare. Nici aiurea și nici în camera ungară ce se deschide astăzi nu vrem să auzim vorbe grele rostite la adresa neamului nostru, nu vrem să auzim de o monopolizare a gloriei și jertfei din partea vre-unei nații, ci vrem să fie respectate jertfele sângelui, avutului românesc și interesele noastre naționale.

Independența Finlandei și rezultatul războiului actual.

— Speranțe năruite. —

Helsingfors, 28 Noembrie.

Actualul războiu, a avut darul de a face să nască în sufletul tuturor Finlandezilor speranța că politica dusă atâta amar de vreme de Rusia față de Finlanda, se va schimba în bine. Speranțe deșarte!

Ultimele două luni au înmormântat iarăș pentru cine știe câte decenii toate iluziile, atât de modeste totuși, ce și le făuriseră patrioții micii țări subjugate.

Ca prime indicii despre mult așteptata schimbare de directivă, se așteptau următoarele 3 măsuri: 1. îndepărtarea guvernatorului general Seyn; 2. convocarea sfatului țării; și 3. eliberarea consilierului dela curtea de casă P. E. Svinhufvud, deportat în Siberia, fostul președinte al sfatului țării, care se bucură de o reputație fără pereche în țară.

Pentru realizarea acestor doleanțe, se spera mult în sprijinul opoziției din Dumă, din mij-

și în aceasta încercare a lor vor protesta în fața violării acelor legi și vor căuta mijloace pentru sistarea a orice contravenție.

Un cunoscut al meu ședea într-o zi în sala de așteptare clasa a III-a a unei stațiuni și citea o gazetă. Un țaran care ședea lângă el, întrebă despre noutăți. În foaie era un articol despre o adunare mare agrară. Prietenul meu a tălmăcit cuvântul agrară pe rusește. Iată ce au înțeles țaranii din jur că e vorba despre pământ, s'au grămădit o mulțime de curioși în jurul lui. Cu o atențiune sărbătorească l-au ascultat până la sfârșit, iar după ce a citit articolul, s'a întors țaranul spre colțul sălii și și-a făcut cruce. El n'a înțeles nimica din expresiile înalte ale acestei foi. Dar cu toate că jargonul ziaristic e slab înțeles din partea celor mai mulți dintre țarani, el totuși a înțeles că e vorba despre o chestie pentru care suferă atât el, cât și întreaga comuna, predecesorii săi și toate generațiile, de cari numai își aduce aminte; el a înțeles că aceia cari păcătuiesc sunt conștii de păcatul lor. Și înțelegând aceasta gândul său se îndreptă către Dumnezeu și își făcu cruce. Aceasta, mică și neînsemnată mișcare a omului acela are o însemnatate mai mare decât toate veștile, cari umplu coloanele ziarelor. Acest om ca și întreg poporul înțelege că ținerea în posesiune a pământului din partea acelor, cari nici nu îl lucrează este un păcat mare, pe urma căruia strămoșii lui au suferit din punct de vedere fizic și au pierit, pe urma căruia suferă el și vecinii săi; el înțelege că acest păcat ca ori care altul — de pildă iobăgia — trebuie să dispară. De aceea nu poate face altceva decât să se îndrepte cu gândul către Dumnezeu în nădeidea unei schimbări apropiate.

locul căreia s'au ridicat de atâtea ori voci binevoitoare la adresa Finlandei.

Curentul opoziționist ce începuse a se forma în Rusia, a fost însă înăbușit prin brusca dizolvare a Dumei. Și dintre cele 3 măsuri așteptate nu s'a realizat nici una. Situația dlui Seyn, care e adânc legată de aceea a lui Goremkin, pare mai solidă ca oricând. Convocarea dietei a fost refuzată categoric de către guvern, pe motivul că discuții asupra situației politice generale ce erau de prevăzut, nu erau dorite în asemenea împrejurări. Zadarnic s'a încercat a se dovedi totuși necesitatea acestei convocări, pentru rezolvirea unor chestiuni interne, ca aceea a bugetului, a chestiunii agrare etc., guvernul bazat pe prerogative ilegale, înălțură pur și simplu punerea în aplicare a constituției.

Eliberarea dlui Svinhufvud a fost anunțată în plină Dumă; de atunci au trecut însă 3 luni de zile, și bătrânul politician zace încă într'un sat mizerabil — Kolyran — în gubernia Tomsk din Siberia. Guvernul s'a eschivat multă vreme dela punerea în libertate a valorosului luptător în contra rusificării Finlandei pe motivul că „hărțile” n'ar fi în regulă!

Acum în urmă ne-a sosit încă vestea că d. Svinhufvud n'a primit nici de cum amneștiere, ci numai „permisiunea” de a trece din gubernia Tomsk în gubernia Simbirsk (lângă Volga)! Și anume, nu are dreptul de a locui în Simbirsk ci într'un sat pe care îl va destina favoarea guvernatorului.

Noul ministru de interne, Chwostow, care a luat locul lui Schtshenbatow, s'a exprimat de curând într'un interview asupra chestiunii finlandeze într'o normă, care nu lasă nici o urmă de îndoială asupra intențiilor guvernului în chestia Finlandei. Nu e pătruns de intenții ostile la adresa Finlandei — a spus ministrul — dar înainte de toate nu poate uita că el este un rus.

Guvernul face uz de măsurile cele mai arbitrare spre a aplica legile „liberale” acordate Finlandei. Contra scaderii cursului rublei s'a procedat conform cu doctrina politică tradițională a țarismului: cu nagaica.

Magistrații finezi simt în momentul de față, obiectul unor urmărituri scandaloase, pentru că aceștia nu pot aplica o lege votată de Dumă cu totul în contradicție cu aceea votată conform constituției de către dieta țarei.

În Finlanda hărțile-monedă rusă are astăzi curs forțat și lucrul acesta a adus o adevărată ruină pretutindeni.

Schimbul actualului sistem al politicii rusești, nu s'a realizat: opoziția liberală pe care se sprijină toate iluziile finlandezilor, a rămas învinsă în scurta luptă dusă contra reacțiunii. Totuși într'un timp ce nu se poate prevedea, e sigur că tot reacțiunea țaristă va rămâne cea învinsă.

Naste însă întrebarea: poate spera Finlanda ceva dela Rusia liberală de mâine? Răspunsul rezidă pentru moment în aceea că nu s'a reușit a se intercala în programul blocului progresist și clauzula abolirii „legii imperiale” din 1910. (Această lege acceptată de Dumă, însă nerecunoscută de dieta fineză, care distruge de fapt autonomia Finlandei, este punctul în jurul căruia s'au dat luptele din Finlanda în ultimii 5 ani). În loc de aceasta, blocul progresist, a recunoscut necesitatea unei politici „impaciuitoare” față de Finlanda, precum și înălțurarea înalților demnitari ruși atât de nesuferiți în țară. Asta fu totul.

Finlandezii nu s'au așteptat la atâta atitudine vitregă din partea Rușilor liberali, cari le-au susținut totuși mai înainte atât de tenace drepturile lor.

Liberalismul rusesc a sucombat aproape în întregime doctrinelor imperialiste. Autonomia provincială a Finlandei, ar putea fi oarecum recunoscută de o Rusie liberală, nu însă și autonomia de stat.

Ce-i mai rămâne de făcut așa dară nenorocitului popor, care nu voințe să renunțe definitiv la ideea existenței sale ca stat? Numai încercarea de a scăpa de sub jugul rusesc.

Ce mijloace trebuie să întrebuintate în acest scop, depinde numai de împrejurări.

Să aștepte Finlandezii să-și realizeze independența, în momentul când actualul autocratism reacționar rusesc va cădea zdrobit de revoluția internă ce se anunță? Să spera ca duș-

manii Rusiei să-i despartă de patria vitregă acordându-le independența?

În orice caz, Finlandezii nu vor scăpa ocazia de a-s arunca cu toată voința puterea lor în cumpăna evenimentelor ce se joacă acum atât de sângeros pe fronturile de luptă.

Pacea.

O anchetă între oamenii politici din toate țările.

Un redactor al lui *New-York Times* a întreprins o anchetă, referitor la ce cred oamenii politici din toate țările despre pace și despre svonorile cari circulă cu privire la încheierea tratatelor.

Președintele Wilson spune că el dorește ca pacea să se încheie cât mai curând. Are speranța că, în urma intervenției Statelor-Unite și a Spaniei, pacea să se poată încheia. Svonorile cari circulă sunt tendențioase.

Bryan crede că pacea nu se va încheia așa așa de repede pe cum se crede. După dânsul este o mare greșală ca statele neutre ajută cu muniții și materiale necesare războiului, pe aliați. Dacă aceste ajutoare s'ar refuza, un prim pas spre pace, este făcut.

Nu crede în veracitatea svonorilor de pace cari circulă.

Roosevelt spune că încheierea păcii în împrejurările de acum însemnează un *non sens* și n'ar aduce Europei o situație durabilă.

Crede că războiul se va putea termina numai cu înfrângerea Germaniei.

Clemenceau spune că nu se poate pronunța. Nu s'a făcut și nici nu s'a primit din partea Franței nici o propunere de pace. Franța va continua însă războiul până la victoria finală.

Giollitti crede că este prea de vreme să se vorbească de pace. Războiul este abia la început.

Pacea vor dicta-o învingătorii, iar cei învinși vor trebui să o primească fără nici o opunere. Italia este ferm hotărâtă să-și continue războiul, oricâte sacrificii ar cere el.

Garibaldi (nepotul eroului) spune că despre pace nici nu se poate vorbi acum. Italia va dicta pacea din Viena la Berlin. Are mare încredere în rege și Cadorna cari vor înfrântă unitatea națională a Italiei.

Sir Edvard Grey spune că pacea se va încheia la Londra. Acum este prematur să se vorbească despre ea. Crede că cine a inventat svonorile de pace le-a făcut din dorința de a o încheia. Anglia nu poate începe tratative de pace, până ce nu va fi biruitoare.

Cailaux speră că pacea va veni în curând. Acum ea s'ar încheia fără de învinși și fără de învingători, ci numai prin o mică rectificare de granițe între statele beligerante.

Von Jagow, desminte știrile lansate de presa anglo-franceză, cum că Germania ar fi făcut propuneri de pace. Pacea o va hotări victoria armatelor.

Contele Berchtold crede în victoria puterilor centrale, cari nu vor putea fi învinse. Armatele anglo-franceze n'au disciplină și n'au exercitiul celor austro-germane.

Războiul de până acum a fost al armatelor. Dacă pacea se va încheia acum, după cum se aude, va învinge cel care are armata diplomatică mai tare. La masa verde, luptele se vor da cu tot aceeaș încetineală, ca și în luptele din tranșee.

Nu poate crede că puterile centrale să fi propus pacea.

Papa în diferitele declarații făcute, recunoaște necesitatea încheierii păcii. El își va lua din nou însărcinarea unui nou demers pe lângă beligeranți. Crede că va isbuti ca pacea să se încheie cât mai curând.

Redactorul ziarului american termină spunând că încheierea păcii este problematică. Puterile Quadruplei ca și acele centrale cred floare în victoria armatelor lor.

Până ce unul dintre beligeranți nu va suferi o înfrângere serioasă, vorbă despre pace nu poate fi.

„In preajma noastră — numai sânge”.

Deschiderea parlamentului român.

Politica guvernului român în fața parlamentului. — Noule bugete. — „Adormitorii conștiințelor naționale”. — Tratatul între d. I. Brătianu și d. Toma Stelian. — Remanierea ministerială. — Regele României împiedecat să vorbească.

Arad, 30 Noembrie.

Alaltăieri, Duminecă, s'a deschis sesiunea ordinară a parlamentului român.

Solemnitatea deschiderii parlamentului a decurs în modul următor:

La orele 11 dim. s'a celebrat un Tedeum la sf. Mitropolie, în prezența dlor miniștri, senatori și deputați, Inaltei Curți de Casație, Inaltei Curți de Conturi, Academiei Române, Consiliului administrativ permanent, Consiliului superior de agricultură, Corpului profesoral universitar, Curților, tribunalelor, autorităților administrative și militare, primăriei capitalei și Camerei de comerț. La orele 11 jum., Inaltele Corpuri și autorități s'au întrunit în sala ședințelor Adunării.

Pornirea cortegiului regal dela palat s'a anunțat prin 101 lovituri de tunuri.

La orele 12, M. S. regele Ferdinand însoțit de A. S. R. principele moștenitor Carol, a intrat în sala ședințelor adunării, precedat de adjutanții Săi și de Curtea regală.

M. S. regele Ferdinand înconjurat de dnii miniștrii a citit mesajul de deschidere a adunărilor legiuitoare:

— Actuala sesiune a parlamentului se deschide în mijlocul acelorași griji, ca și aceea din anul trecut. Războiul, care acoperă cu sânge lumea din preajma noastră, urmează cu o înverșunare crescândă. Noui state au intrat în război și au dat astfel o întindere crescândă a conflictului european. Situația aceasta ne obligă și mai mult să ne unim silințele noastre pentru apărarea marilor interese ale României și să ne ridicăm cu inima și cu spiritul mai presus de orice alte griji.

În sesiunea pe care o deschid astăzi veți avea să vă ocupați cu diferite proiecte de legi și de credite, pentru a face față grelelor împrejurări de astăzi, și nu mă îndotesc nici de înțelepciunea cu care le veți cumpăni, nici de patriotismul cu care veți sprijini guvernul.

Sunt încredințat, că și acum ca și înainte veți împlini trebuințele scumpei noastre armate, care a știut să se arate totdeauna demnă de iubirea și încrederea țării și pe care mai mult decât oricând o bazată pozițiunea României.

Plin de încredere în viitorul scumpei noastre României, rog pe Dumnezeu să binecuvinteze lucrările d-voastre”.

Ziarul „Viitorul”, oficiul guvernului român, salută redeschiderea parlamentului român cu o reprivire asupra politicii de până acum a guvernului român.

„Situația noastră de azi — scrie „Viitorul” — este desigur grea și delicată. Și am fi avut desigur un dezastru, dacă am fi urmat anume sfaturi de aventură. În deosebi nu trebuie să uităm, că o lună după izbucnirea războiului, înainte încă de a se fi manifestat

liniile generale ale situației, s'a găsit la noi așa-numiți bărbați de stat, cari cereau să ne aruncăm în foc, fără a cumpăni mai întâi împrejurările, fără a cere și a căpăta garanții, și mai ales fără a cerceta care ar fi valoarea intervenției noastre în război.

A fost o fericire pentru țară, că conducătorii ei au știut să reziste atâta vreme. Numai așa am învățat să apreciem caracterul acestui războiu și să ne pregătim bine.

Am văzut că numai statele mari pot suporta lungă vreme un război. Cum după toate aparențele războiul va dura încă multă vreme, n'ar fi o nebunie să ne aruncăm în el?

Avem nădejdea că deputații de altă părere vor reveni la sentimente mai bune. Dacă vor să vie în fața parlamentului cu cererile lor să nu uite că în toate statele parlamentare, toată puterea a fost încredințată guvernului în timpul războiului. Dacă contrarii guvernului vor să provoace desbateri violente, să nu uite că vor urma tot așa și răspunsuri violente de cealaltă parte, care nu va produce o bună impresie în străinătate.”

În vederea întocmirii bugetului român pe viitorul exercițiu, d. Emil Costinescu, ministru de finanțe, a adresat tuturor departamentelor o circulară prin care li se face cunoscut norma după care urmează să se întocmească aceste bugete.

Se știe că înarmarea României și toate pregătirile pentru oștre, pusă acum pe picior de război și gata a porni oricând pentru a asigura izbânda cauzei mari, a absorbit o mare parte din averea statului român.

Pentru echilibrarea bugetului pe anul financiar d. Emil Costinescu, ministru de finanțe, a arătat, prin circulara trimisă tuturor ministerelor, că noul buget nu mai poate cuprinde suma de 600,000,000 lei.

În împrejurările de azi se impun economii în cheltuielile statului. Ministrul de finanțe, a constatat că aceste economii se s'ar putea face pentru viitorul exercițiu, ar reprezenta o sumă de 35 milioane.

D. Emil Costinescu a stabilit deci bugetul general al statului la suma de 565 milioane. În limitele acestei sume toate ministerele vor trebui să-și întocmească bugetele, făcând economii numai acolo unde nu s'ar putea împiedeca într-o măsură bună și regulată funcționarea a tuturor autorităților statului român.

Sub titlul „Adormitorii conștiinței naționale” ziarul „Viitorul”, oficiul guvernului român, în numărul său de Mercuri răspunde unor atacuri la adresa guvernului și a partidului liberal. Oficiul guvernului român între altele scrie următoarele:

„E falsă aserțiunea după care conștiința națională a unui popor poate fi adormită. Conștiința unui popor nu e opera unei zile și nici rezultatul unei anumite activități. Ea e rezultanta unor aspirațiuni seculare și când năzuința ei izvoarește, cum e cazul poporului român, din suferințe nepotolite, și din visuri neîmplinite, conștiința națională are ceva exacerbat, care o ține într-o veșnică frământare.

O asemenea conștiință nu poate amorți. Dacă însă activitatea oamenilor nu poate creia sau omori conștiința unui popor, ea îi poate da o mai mare intensitate, îi poate încetini dezvoltarea, i-o poate grăbi, după cum

sunt și faptele oamenilor cari afirmă că se închină cauzei naționale”.

Tratatul între d. I. Brătianu, prim-ministru și d. Toma Stelian s'au rupt.

Ni se anunță din București cu data de Vineri, că d. Stelian va face să apară Sâmbătă, ziarul său. Ni se afirmă că primul articol va fi semnat de fostul ministru de justiție și că prin el se va face un apel călduros liberalilor și în special parlamentarilor ca să scuture jugul disciplinei de partid și să vază că a sosit momentul să se ia o hotărâre în senzul intrării în acțiune a României.

În urma consiliului de miniștri ce s'a ținut Sâmbătă, s'a răspândit următoarea nouă versiune, privitoare la remanierea cabinetului:

D. Ion Brătianu, prezidenția consiliului, fără portofoliu; d. Vintilă Brătianu, războiul; d. Toma Stelian internele; d. Ferekide, externele; d. Banu, industria și comerțul.

Celalți miniștri își vor păstra portofoliile. D. general Iliescu, secretar general la ministerul de război, va trece ca șef al marelui stat-major. Înlocuitorul dsale nu este însă desemnat.

Un membru al guvernului român, întrebând asupra acestei versiuni, a declarat următoarele:

„În principiu știrea nu este lipsită de temei. Dar este Prematură”.

Ziarul „Libertatea” din București spune, că Federaliștii fac presiuni asupra dlui Costinescu să nu iasă din guvern decât după ce se va răspunde la interpelările ce se vor anunța în parlament. Prezența dlui Costinescu la consiliul de miniștri de Sâmbătă a însemnat pentru d. Brătianu — după cum a afirmat un ministru — că nu trebuie să dea curs demisiunii ministrului de finanțe.

Cu această ocaziune, e bine să arătăm — spune „Libertatea” — că d. Ionel Brătianu ar fi voit ca cu ocazia unei remanieri să dea ministerul de interne dlui A. Constantinescu sau dlui Ferekide.

Tot la acest loc amintim că d. N. Fleva s'a retras dela direcția ziarului „Libertatea”.

Ziarele ungurești din Budapesta au informații din București că la deschiderea parlamentului român s'au întâmplat scene regretabile, provocate de parlamentarii grupului războinic, condus de dnii Take Ionescu și Nicu Filipescu. În timpul ce regele Ferdinand citea mesajul tronului, mai mulți deputați războinici vociferau și scoteau strigăte ostile ca:

— „Jos Ungurii”!

Regele văzându-se întrerupt, a așteptat până ce deputații se calmează, și a continuat apoi cu citirea mesajului.

După plecarea familiei regale, deputații războinici încercând să facă obstrucție, deputatul guvernamental Manolescu-Strunga i-a îndemnat să înceteze cu scandalurile în cameră. S'a produs apoi un incident violent între acesta și d. Mille, deputat și directorul „Adevărului”.

PENTRU „CARTEA DE PAUR ROMÂNEASCĂ”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie
::: săvârșită de eroii noștri. :::

Profesorii — eroi: D. Nistor și V. Micula

Discurs rostit de profesorul Dr. C. Papuc la serbarea Sfintei Sofia, patroana gimnaziului brașovean, ținută Duminică, în 15 Noembrie v. în sala festivă a liceului.

Venerați slujitori ai altarului!
Stimat public!
Onorat corp profesoral!
Iubită tinerime școlară!

Cu această ocazie solemnă s'a obicinuit să se rostescă cuvinte sărbătorești, de caracter înveselitor, căci triumfător a fost momentul pe care l'a trăit serbarea sf. Sofiei — la punerea pietrii fundamentale a gimnaziului nostru.

De data aceasta, tribuna vorbirilor festive se preface în dangătul duos al clopotelor, ce chiamă pe cunoscuți și prieteni să-și ia ultimul adio, să dea cel din urmă onor, unor ființe scumpe lor.

De aceea și cuvântul meu, nu-i glasul vestitor de noutăți interesante, nu-i solia vestilor bune, ci e repetirea unei vesti dureroase, tuturor cunoscută: *Ni se rădesc sămănătorii.*

La vestea morții profesorilor *Dionisie Nistor* și *Vasile Micula* slujitorii altarului au înălțat rugi ferbinți către Atotmilostivul pentru acești buni credincioși ai casei Sale, ca să așeze sufletele lor în loc luminat, în loc de odihnă, în raiul desfătării „unde nu este intristare nici suspinare, ci viață fără de sfârșit”. În acest templu de cultură, un modest slujitor al lui, caută să evoce din acest prilej al serbării sf. Sofiei în memoria cunoscuților figurile a două ființe scumpe, elevilor pe doi părinți sufletești din cei mai buni, profesorilor pe doi colegi din cei mai dragi, tuturor două modele de martiri ai datoriei.

Căci urmând sfintei noastre biserici, care-și întinde dragostea sa și dincolo de mormânt, făcând pomenire de ceice s'au închinat în viața altarului credinței, cuvine-se ca și scumpa noastră școală, să nu dea uitării pe cei ce și-au dedicat puterile altarului științei. Cuvine-se deci să comemorăm pe doi tineri slujitori ai culturii naționale, pe scumpii noștri prieteni — eroi, pe *Dionisie Nistor* și *Vasile Micula*.

Stimat public!

Omul are facultatea de a-și reimprospăta clipe trecute, momente trăite, persoane cunoscute. Această însușire de aducere aminte se pronunță cu mai mare putere atunci, când e vorba de evocarea unor prieteni și colegi, cu cari a trăit împreună, cu cari a împărtășit laolaltă clipe de bucurie ori de durere, cu cari a avut comune ore de muncă sau recreare.

A-ți aduce cât mai des aminte de calitățile sufletești ale unui prieten, a-i omeni faptele lui la diferite ocazii, a-ți înfățișa din când în când icoana personalității sale, înseamnă a pune de fiecare dată, câte o piatră la ridicarea unui monument sufletețesc — prietenului. Căci dacă cu lutul omenesc se preface în țărână numai purtătorul extern al ființei sale sufletești, dacă bronzul imaginii lui fizice, e ros de dinte vremei, monumentul intern pe care-l ridică inimii noastre, partea superioară rămasă dela prieten, *sufletul lui* — trăiește pururi, cimentându-se din generație în generație într'un monument „aere perennius”.

De aceea monument de piatră ori bronz, nu voim să ridicăm scumpilor noștri eroi *D. Nistor* și *V. Micula*; a-i eterniza printr'un panegeric măestrit nu suntem în stare.

Nu voim numai să ne facem o sfântă datorie față de ceice ne-au fost colegi și prieteni; față de cei ce au fost profesori și părinți sufletești.

Voim să le împletim profesori și elevi împreună *cununa amintirii veșnice* din idealul ce i-a călăuzit. Voim să ne încălzim de focul jertfei lor pentru datorie. Voim ca împreună cu cei ce i-au cunoscut să vărsăm o lacrimă, ce nu s'a putut strecura pe mormântul lor proaspăt din streini; voim să trîntim un oftat duos țărinei ce-i adoarme.

Voim cu cei ce i-am iubit să le ridicăm în inimile noastre acel monument „aere perennius”.

Doamnelor și domnilor!

Cu riscul de a face impresia, că vorbesc „pro domo” stăruiesc puțin asupra operei pe care o face profesorul — noi comemorăm doar doi profesori. Dar nu mă provoc la cunoscuta frază: „Quem dii adere, paedagogum facere”, pentru ca să învederez genitatea acestei slujbe. Căci azi conducerea copiilor n'o mai au ca odinioară libertini amărâți de zile și viață, sliși de împrejurări nefaste, ci persoane cu vocație, oameni cari văd în slujba de profesor nu o carieră rentabilă, ci o misiune sfântă, un apostolat luat de bună voie asupra-le. Și dacă și azi întâmpină profesorul pe ici pe colo unele neajunsuri motivate ori nemotivate isvorite din răutate, ori ignoranță, dela cei chemați ori nechemăți, cauza e lipsa unei pătrunderi mai adânci, a unei aprecieri mai juste a activității sale. Așa află de foarte superficială afirmația unora, că profesorul nu face mare ispravă. Pentru că rezultatul muncii sale n'are să se caute imediat după orele finite; ci abia după ani de zile, numai după câteva generații de elevi poate fi apreciată activitatea lui cu dreptul. Căci profesorul ca și sămănătorul abia mai târziu poate să secere spicele de aur răsărite din semințele adevărului, a binelui și a frumosului, propagate fără preget ani de zile. Și chiar atunci rezultatul operei sale nu stă în proporție dreaptă cu cantul sfertărilor sale. De multe ori solul unde se seamănă, dacă nu e de tot sterp, împiedecă totuș o recoltă abundentă. Căci pe lângă numărul relativ mic de elevi diligenți — cari ca „pământul cel bun rodește din ideale sămănate însuși și înmiit — profesorul are mai ales de a face cu piatra inimilor încăpăținate, pe care caută s'o imoae cu stăruința muncii constante, are de a face cu spinii înclinărilor rele, pe cari fînde să-i stărpească din sufletele tinere, are să lupte adese și cu mediul cel rău, cu milieul stricăcios, cu tovarășii depravați, cari abat pe școlari din drumul virtuții și științei. Iar el „literis et virtuti” își dedică puterile.

De altfel greutatea muncii profesoreale n'o formează nici numărul orelor, mai multe, ori mai puține, ci *felul* de a-și și îndeplini această muncă. Căci nu-i tot una, de a trezi pe toți elevii la un fel de a considera pe *fiecare* după felul său. Nici nu e indiferent de-ți bați capul numai la școală cu elevii tăi, iar pentru *imprejurările* de viață, în cari trăesc ei nu te sinchisești de loc. Iarăș, nu e fără importanță *modul predării* la elevii mici și la cei mari. Ci ținând seamă de individualitatea școlărilor, de calitățile moștenite dela părinți, de mediul în care trăesc, profesorul e dator să-și conformeze felul său de purcedere pentru fiecare ins în deosebi, croindu-le astfel drumul victii. Și dacă pentru unii elevi el este considerat ca dușman persecutor, pentru că tinde să stărpească unele apucături rele, ori deprinderi stricăcioase, pentru că pedepsește obrăznicia, ori combate lenea, profesorul totuș nu uită să fie și părintele binevoitor al clasei, nu uită să fie păstorul cel bun, care sufletul său și-l pune pentru elevii săi. El știe să fie povățuitorul, îndrumătorul și al fiecăruia în parte.

Iar acesta nu-i lucru tocmai ușor.

În general, capitalul cunoștințelor, cu cari adapă dorul insetat după cultură al elevilor; fondul moral prin care premerge celor ce în el văd o călăuză; sufletul ce îl știe turna în inimile fragede, focul ce-l poate aprinde în pieturile vulcanice... arată îndeajuns sublimitatea profesoratului, ca să nu mai amintesc de rolul cel mare, ce l-a avut și-l are, în cultura neamului.

Rezultă, că pentru cariera de profesor, în măsură mai mare decât pentru ori care altă profesiune, trebe să simți o deosebită vocație. Căci nu poți însufleți pe alții pentru cele înalte, pentru idealuri, dacă însuși nu ești vrăjit de ele. Rezultă că această artă — știință, care e mai mult înăscută, decât câștigată, nu o poate îndeplini ori cine.

Iar între adevărații profesori cu vocațiune pentru cariera lor putem însira și pe regretații noștri eroi *D. Nistor* și *V. Micula*. Deși scurt le-a fost dat să lucre în ogorul culturii naționale — cel dintâi abia un an, cel de al doilea 8 ani — deși nu-i putem pe deplin aprecia după roadele muncii lor — căci ei au fost mai mult

sămănători, decât secerători — totuș, cu drept cuvânt îi putem număra între profesorii ideali, parte în urma firei și a calității lor fizice și psihice, parte în urma pregătirii și activității lor educative. — (*Stăruitul în Nr.-ul viitor*).

Împăratul Wilhelm în Viena.

— Dela corespondentul nostru ocazional, —
Viena, 29 Noembrie.

Împăratul *Wilhelm* a sosit azi înainte de amiază în Viena. Împăratul german, dela izbucnirea războiului, îl vizitează acum pentru prima dată pe bătrânul monarh *Francisc Iosif I*.

Vienezii, informați din vreme despre această vizită l'au întâmpinat și l'au sărbătorit cu entuziasm pe împăratul *Wilhelm* pe întreg drumul dela gară până la palatul din *Schönbrunn*. Capitala austriacă a îmbrăcat haină de sărbătoare la apelul consiliului municipal și strălucirea în pompă de sărbătoare mai cu seamă cartierele *Penzing* și *Hietzing*. Soarele trimitea o mare de raze pe coperisele acoperite cu zăpadă a edificiilor pavozate cu steaguri. Mai pompos a fost înfrumșetată gara *Penzing* în care avea să sosească trenul împăratului german. În fața pavilionului curții imperiale din gară ducea un coridor acoperit și înfrumșetat de ambele laturi cu grupuri de plante înalte.

La pavilion s'a adăos o verandă închisă, tapetată cu catifea purpură cu bordură de aur. Padimentul era acoperit cu covoare prețioase și grupuri bogate de plante sudice aduse din florăria *Schönbrunnului*. Peronul acoperit al gării a fost cu mult gust înfrumșetat. Columnele de fer au fost învălitate cu ramuri de brad legate cu ghirlande și înfrumșetate cu numeroase stegulete. Pe colonne se vedeau emblemele imperiilor aliate. Cortul imperial a fost tapetat deasemenea cu catifea.

Pe piața din fața gării și ne străzile ce duc la castelul din *Schönbrunn* era des de dimineată dela o aglomerație de oameni, cari formară un cordon gros dela *Schönbrunn* până la gară.

La dorința expresă a împăratului *Wilhelm* nu s'a făcut nici o întimpinare oficială și așa vizita împăratului aliat a avut și în exterior numai un caracter curat personal.

După orele 10 au sosit în gară personagiile oficiale. Ambasadorul german împreună cu atașatul germani militari și de marină, s'au dus până la *Gänserdorf* în calea domitorului lor, atașându-se suitei imperiale. În gara din *Penzing* au sosit ceilalți membri ai ambasadei germane, prim-consulul și consulul german, ministrul Saxoniei cu atașatul militar saxon, ministrul Bavariei cu atașatul bavarez, bărbății ordonați la dispoziția înaltului oaspe, directorul căilor ferate *Dr. Kolisko*, șeful poliției baronul *Gorup* precum și delegații coloniei supușilor germani din Viena.

La orele 10 și jumătate au sosit în gară principele *Francisc Salvator* în uniforma regimentului de husari prusiac nr. 16, care poartă numele *Francisc Iosif* și principele *Carol Ștefan* în uniforma marinei germane și au așteptat pe reprezentantul regelui pe moștenitorul de tron *Carol Francisc Iosif*, care a sosit puțin înainte de ora 11, purtând uniforma regimentului de husari prus-vestfalian nr. 11, cu ordul crucei de fer cl. I. Principele *Carol Francisc Iosif* a salutat pe cei doi principii și a agrăit mai multe personalități din cele prezente.

La ora 11 precis trenul regal a sosit în gară. Împăratul *Wilhelm* purta uniforma austro-ungară de general cu ordurile *Maria Terezia* și crucea ordului Sfântul Ștefan. Împăratul a salutat cu multă amabilitate pe principele moștenitor, strângându-i mâna și îmbrățișându-l. Cu aceeași amabilitate a salutat pe cei doi principii, s'a întors apoi către soția ambasadorului *Tschirschky*, i-a sărutat mâna și a binevenat și pe fiica acestuia. Principele moștenitor a prezentat persoanele oficiale, iar împăratul *Wilhelm* a prezentat moștenitorului suita sa. Primirea aceasta oficială a ținut abia un sfert de oră, plecând apoi împăratul spre iesire, în dreapta moștenitorului. Multimea adunată în fața gării a făcut împăratului ovații entuziaste, până când împăratul *Wilhelm* și moștenitorul s'au urcat în automobil pentru ca să meargă în *Schönbrunn*, Suita împăratului îi urma. Princi-

pii Francisc Salvator și Carol Ștefan dela gară s'au reintors în palatele lor.

La sosirea automobilului regal în curtea palatului din Schönbrunn, garda militară a făcut onorurile. Automobilul s'a oprit în fața scârilor albastre. Aici împăratul a fost primit de mareșalul de curte principele Montenuovo și maestrul de ceremonii contele Choloniewski. Împăratul, în uniforma de general prusiac în mare tinută, a întâmpinat pe împăratul Wilhelm. Cei doi domnitori, cari dela izbucnirea răbo-

ului nu s'au întâlnit, s'au îmbrățișat cu căldură. Vorbind au traversat galeria și sala Maria Teresa și printre șirele gardei au trecut în apartamentele împăratului Wilhelm. După un scurt răstimp regele s'a retras pentru ca înaltul oaspe să se repaueze.

La amiazi s'a dat un prânz în apartamentele împăratului Wilhelm la care au luat parte ambii domnitori și principele moștenitor Carol Francisc Iosif. În același timp în sala rosa s'a dat un dejun de gală.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 29 Noembrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Nici un eveniment.

Pe frontul Italian: Combatul dela Isonzo se continuă. Sfârșitul luptelor crâncene de ieri a fost de rezultat favorabil pentru noi. Cu toate pierderile ce-au îndurat Italianii, au dat asalturi continue care n'au reușit să năvălească în tranșeele noastre decât la Oslavia și Podgora. În curând însă i-am respins. Toate atacurile de pe celelalte puncte au fost zădărnice de focurile noastre. Ambele părți a teritorului din jurul muntelui San Michel a fost atacat de Italiani cu continuă neisbândă. La San Martino s'a distins regimentul de infanterie nr. 39 și regimentul de gloți nr. 6 din Eger. În luptele date pe frontul acesta am respins în deosebi atacurile direcționate contra sectorului de pe Isonzo și a pozițiilor noastre de munte situate la nord de Tolmein.

Pe frontul sudostic: Ofensiva noastră contra părții nordice și nordostice a Muntenegrului, continuă. Trupe austro-ungare înaintează spre sud dela Priboi pe coasta Metalca. Bulgarii gonesc dușmanii către Prizrend.

Berlin, 29 Noembrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Pe un timp senin cu ger de iarnă, pe întreg frontul continuă luptele de artilerie și cele aeriene. Spre vest de San Michel, un aeroplan dușman a fost necesitat să aterizeze atins de focurile noastre cari l'au zdrobit în impuscături. În cele din urmă două săptămâni, obuzele inamice au omorât în Comines 22 locuitori, iar 8 au fost grav răniți.

Pe frontul oriental: Nici un eveniment.

Pe frontul din Balcani: Goanele se continuă. Am făcut prizonieri 1500 Sârbi. La comunicatul de ieri referitor la operațiunile din Balcani trebuie să întregim că numărul tunurilor luate până acum dela Sârbi este de 502, printre cari multe de mare calibru.

Constantinopol, 28 Noembrie. — Forțați de coloanele noastre, Englezii sunt necesitați să-și continue retragerea. Contraatacurile noastre din 24 Noembrie au împiedecat dușmanul să se stabilească în tranșeele ocupate dela noi. Ziua următoare i-am respins în contra-atacuri violente. Noaptea următoare văzându-și înamicul primejdurea liniei de retragere, a luat-o la fugă într-o nerânduială și disordine complectă, lăsând pe câmpul de luptă mulți morți, răniți și mare cantitate de muniții. Trupele noastre au numărat mai mult de 1000 cadavre dușmane, printre cari cel al comandantului englez. Am făcut pradă de războiu 3 mitraliere, drapele, multe arme și gloanțe, rechizite de telegrafie și alte muniții. Voluntarii înaintați ai coloanelor noastre au luat asemenea mult material de războiu și muniții. O parte a flotei noastre din Caucaz a scufundat în nordul Mării Negre 4 vase rusești, a nimicit cu impuscături de tun un vas rusesc încărcat cu petrol și a tulburat lucrările construirii de fortificații de pe malurile inamice. Pe frontul dela Dardanele. În 27 Noembrie artileria noastră dela Anaforta a impuscat cu succes pozițiile dușmane. Cu sprijinul obuzierelor de pe două monitoare cuirasate, artileria dușmană a impuscat fără succes diferitele noastre poziții. După amiazi, două cuirasate au impuscat Kemikli-Limanul iar un circulator Arburnul. Tot aici, infanteria dușmană a continuat focuri nereușite. La Arburnu artileria noastră a nimicit un tranșeu construit foarte solid și a pustit poziții rechiziționate cu aparate de aruncat bombe.

Circuloarele și obuzierele dușmane au răspuns cu canonade nereușite. La Sedil-Bahr în noaptea de 25 Noembrie s'au dat lupte violente de artilerie. Obuzierele noastre au pustit pozițiile dușmane de aruncat bombe.

Vina războiului și pacea.

Un senzațional articol al lui Lansing, ministru de externe al Statelor-Unite.

Arad, 30 Noembrie.

„New-York Herald” publică un articol cu titlu de mai sus, datorit unui personaj politic înalt. Se zice că ar fi Lansing, ministrul de externe al Statelor-Unite.

„Războiul actual a învrăjbit marile puteri europene, cari se năpustesc, una asupra celeilalte, cu o furie nemaipomenită. Dacă am întreba chiar beligeranții de ce se bat, ei înșiși nu ar putea răspunde.

Cu toate aceste, războiul a fost necesar. A fost mai ales necesar că a desvilit toate goliciumile lumii, toată pseudo-cultura și falșa civilizație. Războiul acesta a arătat în adevăr pe omul feroce și pe barbarul răsbunător.

Se zice că unul dintre beligeranți ar fi vinovat, pentru deslănțuirea măcelului. *Eu cred că ambele părți sunt vinovate. Totuș vina izbucnirii războiului în parte o poartă Germania și Anglia.*

Germania poartă vina fiindcă a declarat războiul, și nu a așteptat să vadă desfășurările diplomatice. Are însă scuza, în faptul, că prin declararea războiului, prin lovitura bruscă a dorit să câștige victoria. Aceasta însă nu poate fi o scuză pentru declararea războiului.

Anglia poartă vina, fiindcă dacă dela început nu căuta să profite din războiul actual prin politica ei șovăitoare, — el nu se declara. Dacă Anglia ar fi făcut declarații formale Germaniei, că va sări în ajutorul Franței, dacă va fi atacată, Germania nu mai pornea războiul.

Dar dacă nu izbucnea acum războiul, el venea mai târziu. Pregătirile extraordinare ale tuturor statelor europene, trebuia să se isprăvească.

Totuș două idei principale sunt motivul acestui războiu.

Una o reprezintă Anglia și cealaltă Germania.

I) Necesitatea vitală a Angliei este ca să fie stăpâna mărilor. Atotputernicia Angliei peste comerțul mondial, era amenințată prin declararea de războiu Rusiei. Ea credea, că prin flota ei, va putea da lovitura de grație Germaniei surprinzându-i flota nepregătită de luptă. În așa fel se prezenta una din cauzele războiului.

II) *Germania la rândul ei, voia să-și realizeze politica ei, schițată așa de bine în broșura Nordkap Bagdad* (Polul nordic-Bagdad) din care reese clar tendințele imperialismului german. Această dorință de atotputernicie caută să nimicească, înainte de toate, Anglia.

Pentru ajungerea acestui scop, Germaniei îi sta în cale Balcanul. S'a ivit însă ocazie ca Serbia să poată fi înfrântă, Bulgaria

câștigată, iar Turcia prefăcută în colonie germană. Și războiul se declară.

Acum putem vedea clar că scopul Germaniei este în parte împlinit, putând avea linia directă Berlin-Bagdad și putând amenința comerțul și industria Angliei, în chiar coloniile ei.

Dar socoteala germană n'a prevăzut un fapt. Și anume, greșeala socotelei, că Anglia va rămâne neutră, nefăcându-i piedeci, înaintea ajungerei scopului german. Credea că Anglia nu va prevedea planurile Berlinului, dar a fost surprinsă asupra frontului. Planul Germaniei de a da lovitura de grație în Indii, a fost parat de Englezi, mai ales prin alianța cu Japonia.

Aceste două politici sunt cauzele principale ale războiului.

Cauzele secundare: putem cita panslavismul, dorul de viață națională independentă, revanșa Franței, și altele, dar cari n'au însemnătate și nu pot fi determinante în începutul groaznicului flagel.

Odată demascați principalii vinovați, caută fiecare să arunce vina asupra celuilalt, fiecare se grăbesc acum, când au văzut grozăvia făptuită să dorească pacea.

Să nu se creadă că svornurile de pace cari circulă nu sunt alimentate și răspândite de Germania și Anglia. Ele au interesul să grăbească pacea, dar în așa fel, ca să nu se știe, că vre-una din ele, o dorește.

Statele-Unite și țările neutre, nemai putând privi nepăsătoare măcelul și știind dorul de pace al fiecăruia dintre beligeranți, au datoria să intervină pentru potolirea flagelului.

America și-a făcut datoria și o Europă neutră trebuie să și-o facă pe a ei. Până acum demersurile înaintate, au un oarecare succes, cel puțin manifestarea dorinței beligeranților că doresc pacea.

Promotoria acestei idei, Papa, Spania și Statele-Unite, cu toate dificultățile cari le întâmpină, nu trebuie să despereze și să caute mai departe, ca să obțină rezultatul final al străduinței lor: pacea mult dorită.

PENTRU „ALBUMUL DECO- RAȚILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitezilor noastre și informațiunile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă).

Redeșteptarea Ucrainei.

(Sfârșit.) (3)

În articolul nostru precedent ne-am ocupat de șeful statului ucrainian și felul cum acesta a ajuns, înconjurat de o clasă de nobili ereditari să guverneze țara.

Vom arăta astăzi mijloacele prin care hatmanul își exercita drepturile de conducător.

Hatmanul administra țara în virtutea unor edicte cu putere de legi, numite „Literae Universales”. În preajma hatmanului se afla în permanență un corp special asemenea unui Consiliu de miniștri, alcătuit din generali și guvernatori (Primores Generales). Acest corp era ales, ca și hatmanul de altfel, de către consiliul general.

Hatmanul prezida consiliul generalilor-primari. Acest grup era la rândul lui compus din următorii funcționari superiori:

1) Vagmistrul general, care însemna, pentru a spune astfel, ministrul artileriei naționale. El era primul demnitar militar al țării, după hatman;

2, 3) Doi judecători generali (Judex Generalis et Notarius Generalis) dintre cari, primul, era, după hatman, principalul judecător, iar al doilea, ministrul de justiție. Cel dintâi judecător „Judex Generalis”, era după hatman, primul demnitar civil;

4) Casierul general (Thesaurarius Generalis), al doilea demnitar civil printre generalii-primari. El avea atribuțiile unui ministru de finanțe, și supraveghea ca veniturile statului să fie administrate spre folosul acestuia, având de asemenea sub autoritatea sa și impozitele (Thesaurus publicus);

5) Secretarul general al armatei juca rolul care astăzi este atribuit cancelarului statului în țările moderne;

6) Conducătorul general al armatei (Assauius Generalis), adică ministrul apărării naționale, exceptând artileria;

7) Mareșalul general, al patrulea înalt demnitar dintre generalii-primari, era păzitorul banierei naționale (Baniera armatei) care, atât în timp de pace cât și în timp de războiu, se afla mereu în apropierea persoanei hatmanului;

Vagmistrul general prezida cancelaria artileriei generale (adică ministrul artileriei naționale), al cărei șef special era secretarul artileriei generale, care primea și rezolva diferitele afaceri ale acelui departament.

Instructorul artileriei generale, care era păzitorul banierei artileriei, asista la această reuniune și împreună cu administratorul general al armatei, avea supravegherea întregii artilerii a regimentelor respective și a cetăților. El era subordonat vagmistrului general.

Inspectorul artileriei generale era un funcționar special însărcinat cu diferite afaceri.

Magistratul general (Judex Generalis) era președintele tribunalului general (Judicium Generale), curtea supremă a justiției în Ucraina. Cellați magistrat (Notarius Generalis) care lua parte la tribunal ca membru, era șeful cancelariei judiciare, un fel de ministru al justiției, al cărui șef era secretarul general.

Casierul general (Thesaurarius Gener.) era președintele cancelariei generale al casieriei și șeful suprem al curții de compturi.

Dragomanul cancelariei generale era un funcționar care se ocupa în deosebi cu afacerile externe. Fiii nobilimii și ai înalților demnitari ai statului, după ce își sfârșeau studiile, intrau în cancelaria generală a armatei și deveneau cancelari. Prin acest mijloc ei se preparau pentru cunoașterea tuturor afacerilor publice ale Patriei, lucru indispensabil mai înainte de a ocupa diferite posturi în guvernământ.

Numărul cancelarilor armatei diferea. Uneori el atingea mai mult de o sută. Mulți membri de familie importante și nobile, serveau în această calitate fără nici o remunerație, „honoris causa”, pentru că aceste posturi erau în mare vază în toată țara.

Cancelarii se foloseau de această repetiție și de acest titlu, nu numai când luau parte la ședințele cancelariei generale și la tribunalul general, dar și când se găseau în județe (arondismente). În regimente (v. infra) ei erau subordonați cancelarului-șef; la cancelaria generală

a armatei secretarul general, și la tribunalul general secretarul judiciar.

Secretarul șef al cancelariei generale purta titlul de „Cancelar șef al cancelariei generale a armatei”, sau pe acela de regent.

Persoana hatmanului, chiar și pe vremea lui Mazeppa, era înconjurată de demnitari și ofițeri.

Acești erau recrutați printre fiii generalilor-primari, ai colonelilor, și ai nobilei, în timp de războiu ei trebuiau să stea mereu în apropierea hatmanului. În timp de pace ei locuiau la proprietățile lor sau în orașul de reședință, dar erau totdeauna la ordinele hatmanului. Ei n-aveau o îndatorire publică definită; dar când era nevoie îndeplineau orice slujbă în stat, luau parte la ședințele cancelariei generale, la tribunal, la comisiunile speciale, sau la regimente.

Pentru aceste demnități ei erau propuși de hatman, de care depindeau exclusiv.

Iată cum se desfășura, în linii generale, reorganizarea guvernământului central al Ucrainei cazace. *Spic.*

Războiul european.

Ministrul Serbiei s'a întors la București venind din Rusia.

București. — D. M. Marinovici, ministrul Serbiei la București, a sosit Joi dimineața în capitală, venind din Rusia.

În jurul consfățuirii miniștrilor francezi și englezi la Paris.

Paris. — În consfățuirea dintre miniștrii englezi, cu Joffre, Briand și cu miniștrii francezi de marină și războiu s'a vorbit și de acțiunea Italiei în Albania și s'a decis să se convoace imediat consiliul suprem de războiu al aliaților pentru a se hotărî în privința participării Italiei și Rusiei la acțiunea din Balcani.

Svonuri de pace.

Roma. — Se telegrafiază din Cristiania, că ziarul „Dagbladet” publică un lung articol prin care neutritii sunt îndemnați să înceapă cât de curând posibil o acțiune în favoarea păcii.

Sunt multe motive cari fac să se creadă că acest articol ar fi inspirat de Germani, — scriu ziarele italiene.

Acțiunea Italiei în Albania.

Roma. — „Messagero” anunță, că pare ca sigur că de acum înainte Italia își va îndeplini, după cum se pare, acțiunea sa în Albania asupra căreia Bulgaria a și început să-și arde aspirațiile după cum și Grecia năzuiește la dobândirea Elbasanului, Beratului, și chiar a Valonei.

Ziarul spune, că cu toate că nu se pot tăgădui marile greutăți ale unei expediții în Albania, mai ales când iarna este atât de aproape, totuși, cum Italia nu se poate desinteresa de chestiunea Orientului, pare hotărît ca să intervină imediat în Balcani, desfășurându-și acțiunea acolo unde concursul său va fi mai folositor și mai repede, adică pe coasta albaneză, unde prezența ei este necesară, unde Italia are chiar un oarecare nucleu de trupe la Valona.

Italia este chemată deci să stabilească podul între coasta Adriaticei și interiorul Muntenegrului și al Albaniei pentru o eventuală unire a trupelor sârbești cari, pare că se vor îndrepta către Munții negri.

Șeful partidului irlandez vizitează trupele irlandeze.

Londra. — D. Redmond, șeful partidului irlandez, a vizitat trupele irlandeze cari sunt pe frontul occidental. Căvântarea lui a fost primită de trupe cu cel mai mare entuziasm.

Regele Petru și Nichita.

Lugano. — Agenzia Nazionale anunță: Regele Nichita al Muntenegrului a plecat din Scutari pentru ca să întâmpine pe regele Petru al Serbiei care se apropie însoțit de membrii guvernului său.

Membru rus al consiliului de războiu.

Bern. — Generalul D'Amade întovărășit de fostul șef al statului major rus Gilinsky a sosit la Paris. Gilinsky va fi membru în consiliul de războiu al împătritei înțelegeri.

Dizolvarea ministeriilor sârbești.

Lugano. — Lui „Secolo” i-se anunță din Monastir cu datul de 25 Noemvrie: O seamă de deputați sârbi au sosit la Monastir, printre cari și Nicolici președintele scupștinei.

Înainte de a pleca din Cralievo, prim-secretarul ministerului de externe Gruici, a ars toate actele secrete ale ministerului de externe.

Ministrul de externe Iovanovici a convocat la Rașea pe toți funcționarii ministeriali, a dizolvat ministerul și a concediat funcționarii. Le-a adresat o cuvântare în care își exprimă nădejdea că în curând poate să-și cheme din nou la slujbele lor.

Acțiunea unită a antantei.

Lugano. — „Secolo” publică următoarele: În slârșit se observă nuziunța împătritei înțelegeri de a crea o unitate în acțiunile ei. Au înțeles în slârșit, că afacerile nu mai puteau continua ca și până acuma.

Regele Petru vrea să moară deodată cu țara lui.

Correspondentul din Monastir a lui „Secolo”, Magrin, anunță:

Ofițerii sârbi sosiți din nord spun că în cursul luptelor dela Piro, seara regele Petru a leșnat de oboseală. Starea aceasta de suferință oboseală i s'a menținut multă vreme, și slăbise așa de mult încât nu se putea ține în șea decât susținut în permanență de doi soldați. A declarat categoric că vrea să rămână pe Câmpul mierlelor și să plară deodată cu țara lui.

Sinuciderea unui poet și a unui colonel sârb pe Câmpul mierlelor.

Lugano. — Cu zece zile înainte, romancierul sârb Lusovici s'a împușcat în Pristina. Lusovici a răstăcit zile întregi pe Câmpul mierlelor și a declarat că n'are să supraviețuiască nimicirea patriei sale. Scriitorul era cel mai bun prieten al colonelului Glasici, care s'a sinucis și el.

Lupte violente la Ūsküb și Monastir.

Zürich. — „Morning Post” anunță din Atena: În regiunea dela Ūsküb s'au desfășurat lupte desperate. Rezultatul luptei e încă problematic, dar e vădit că Bulgarii au aici în față un adversar puternic, care primește mereu întăriri.

„Daily Chronicle” a primit din Salonic următoarea telegramă: După știrile mai recente, dușmanul încă n'a ocupat Monastirul. Sârbi au putut în slârșit să execute o concentrare serioasă în regiunea Kossovo. (Câmpul mierlelor). Patru diviziuni sârbești au început o ofensivă violentă împotriva Bulgarilor. Tinta ofensivă e Ūsküb. Durere ofensivă din cauza preponderanței bulgare n'a realizat până acum succese reale.

București. — Din Salonic se anunță că trupele sosite în zilele aceste la Salonic au fost transportate la Monastir pentru întărirea trupelor sârbești sleite de puteri, cari au apărât până acum orașul. Englezii spun că va reuși apărarea Monastirului.

Atașatii militari la Dardanele.

București. — Se anunță din Constantinopol, că atașatii militari ai statelor neutre, la invitația ministrului de războiu turc, au plecat la Dardanele ca să viziteze fortificațiile de pe peninsula.

Sârbi se mai gândesc la ofensivă.

Milano. — „Corriere della Sera” anunță că centrul armatei sârbești a trecut în parte granița albaneză și se retrage spre sud pe drumurile din Albania, ca afirmativ să se împreune cu celelalte forte sârbești în sectorul Dibră-Gostivar-Prilep-Kavadar și asigurată în spate și la flancuri să ia iarăși lupta cu mari șfortări. În același timp vor începe ofensiva și forțele franceze.

Berlin
din Rot
baronul
a provă
tăți de
aci înal
acum n
sfârșitul
arme st

Până
nu s'a
mi se tr
ivă acea
mată m
Desp
că num

Zürich
rectă: c
s'a ocu
în Mar
cez să
ciale di
balcani
înțeleg
niei bal

Zürich
trativ
colo”, s
vedere
tente t
că Rus
nea în
pentru
gresat
și pe B
armate
fi Kuro
deja cu
Ismail
concen
submar
gas.

În
multe
ministr
cez, ca
delung

Pe
„Birse
triva P
ropatki
oamen

Două
Denys
D. V

O
guver
înțeles
cereri
notă,
le ia
drupl
trupel
terate
gheli,
la dis
căile
drept
cești,
subm

N
bil la
sidera
față

Trupe japoneze în Rusia.

Berlin. — „Berliner Lokalanzeiger” anunță din Rotterdam: Ministrul de externe japonez, baronul Jisi a declarat unui ziarist că Japonia a provăzut pe Rusia până acum cu mari cantități de arme și muniție și o va prevedea și de aci înainte. Din armata rusească a fost până acum numai o treime înarmată, dar până la sfârșitul acestei luni, Japonia va prevedea cu arme și celelalte două treimi.

Până acum — a spus ministrul francez — nu s'a pus încă întrebarea că oare să fie trimise trupe japoneze în Europa, dar când se va ivi această necesitate, Japonia va trimite o armată mare.

Despre revoltele din India, ministrul a spus că numai Germania lansează astfel de știri.

Campania în Balcani va continua.

Zürich. — Se anunță din Paris pe cale indirectă: Comisia de marină a camerei franceze s'a ocupat în marele consiliu care a avut loc în Marseille cu întrebarea, că guvernul francez să recvireze toate vapoarele flotei comerciale din portul dela Marseille pentru expediția balcanică. Din aceasta se poate concluda că înțelegerea se gândește la continuarea campaniei balcanice și eventual la lărgirea ei.

Acțiunea rusească în Balcani.

Zürich. — În Roma se tin iarăș foarte dese tratative diplomatice. După cum anunță „Secolo”, Sonnino a avut de curând o lungă întrevvedere cu ambasadorul rus. Cercurile competente trag din aceasta întrevvedere concluzia, că Rusia va începe în cel mai scurt timp acțiunea în Balcani. Se vestește că preparativele pentru aceasta acțiune sunt într'un stadiu progresat încât Rusii îi vor ataca în același timp și pe Bulgari și pe Turci. Comandantul noii armate rusești — după cum s'a anunțat — va fi Kuropatkin, care, se pretinde, că s'ar găsi deja cu 150 mii oameni între Tachbunur van Ismail și Kilia, iar alte 100 mii de oameni sunt concentrați în Odessa. O flotilă puternică de submarine rusești va bombarda Varna și Burgas.

În „Palazzo Farnese” au loc deasemenea multe tratative. În zilele din urmă a tratat aci ministrul român Ghica cu ambasadorul francez, care iarăș zilnic are întrevederi mai îndelungate cu ambasadorul rus.

Petrograd. — Colonelul Sumski scrie în „Birsevia Viedomosti”, că Rusii trimit împotriva Bulgariei, sub comanda generalului Kuropatkin, o armată de aproape jumătate milion oameni.

Ce i-se cere Greciei?

Două armate noi vor apare în Balcani. — Denys-Cochin despre atitudinea Greciei. — D. Venizelos se retrage din viața politică?

Arad, 30 Noembrie.

O nouă notă a înțelegerii a fost remisă guvernului grec de reprezentanții împătritei-înțelegerii. Nota aceasta intră în amănuntele cererilor precizate de Quadruplă în prima notă, cu privire la dispozițiile ce trebuie să le ia guvernul grec pentru a asigura Quadrupla de buna lui voință, anume drept ca trupele înțelegerii să se folosească de liniile ferate ce duc dela Salonic la Monastir, Ghevghele, Doiran, Seres. Guvernul grec să pue la dispoziție și un mai mare personal pentru căile ferate. Flota anglo-franceză să aibă dreptul să cerceteze golfurile insulelor grecești, unde se ascund și se aprovizionează submarinele puterilor centrale.

Nu mai dacă Grecia va răspunde favorabil la toate aceste puncte, înțelegerea va considera neutralitatea Greciei ca binevoitoare față de ea. Înțelegerea cere un răspuns ur-

gent. Situația e privită iar ca serioasă în Grecia.

Minstrul francez Cochin care s'a întors din Atena, trecând prin Roma, a declarat unui ziarist dela „Corriere della Sera”, că el are afară de cuvântul regelui și garanții verbale și în scris dela primul ministru grec, că trupele grecești nici când nu vor lua o atitudine ostilă față de trupele înțelegerii.

La întrebarea că oare aliații vor trimite noi trupe, iar Salonicul va fi întrebuintat și pe mai departe ca bază de operațiuni, Denys-Cochin a răspuns că în aceste chestii vor hotări guvernele.

Ministrul francez a mai răspuns și la întrebarea că oare demersul din 5 Noembrie avut a ca rezultat o limpezire a orizontului, declarând că conținutul și forma notelor dintre înțelegeri și Grecia au dat dovadă despre bunăvoința ambelor.

Ziaristul dela numitul ziar italian observă la sfârșit că Denys-Cochin judecă foarte optimistic situația.

Campania alegerilor a început. Delegații guvernamentali în unele părți au și început a-și face apariția prin cercurile lor. Mulți au fost primiți cu huiueli. Dacă se va demobiliza armata, reușita lui Venizelos este asigurată. Este însă cert, că guvernul va ține sub arme pe alegătorii Venizeliști, astfel ca să-și asigure majoritatea în parlament.

D. Venizelos a recomandat partidului său că, dată fiind ținerea sub arme a armatei și situația externă să se abțină dela alegeri.

I-a rugat pe Cretani să nu-l candideze deoarece, în caz dacă va fi ales nu va primi mandatul. Va veni vremea — a spus partidului său fostul prim-ministru — când poporul grec își va putea manifesta voința liberă și atunci va putea pași iarăș cu partidul său pe arenă.

Se anunță din Atena, că după declarația blocadei engleze, d. Venizelos a crezut că a sosit momentul de a adresa poporului grec un manifest. Acesta a apărut la 22 Noembrie n. și conține aproximativ următoarele:

— „După 50 de ani de existență constituțională liberă, regele caută acum să răpească poporului libertatea lui politică, spre a transforma Grecia, care este o republică cu un rege, într'un stat despotic”.

Colaboratorului lui „L'Oeuvre” i s'a dat prilej să vorbească cu generalul Verroux, șeful statului major al armatei condusă de Sarrail. Generalul a declarat că din cauza retragerii sârbești s'a impus retragerea și a trupelor franceze și engleze de pe frontul Strumița—Rabrovo și Krivolak. Trupele franceze s'au retras din fața Bulgarilor pe țărmul stâng al Karasului în cea mai perfectă ordine, iar întăririle ce le sosesc zilnic le va da posibilitatea ca să provoace încurând schimbarea situației. Generalul a declarat că în curând vor apărea în Balcan două noi armate. „L'Oeuvre” crede că generalul a făcut aluzie de sigur la armatele rusească și italiană, care vor pleca curând spre Balcan.

România și trecerea armatelor rusești prin România.

Păreră pressel germane. — Ce spun ziarul franceze? — Nota puterilor centrale către România. — Declarația guvernului român. — Rușii au făcut pod peste Dunăre.

Arad, 30 Noembrie 1915.

Ziarul german „Deutsche Tageszeitung” publică un articol în care explică cum vrea să treacă în Bulgaria armata rusă destinată contra Bulgariei, pusă sub comanda lui Kuropatkin.

Există două posibilități, anume prin Marea Neagră, sau prin România. Aceasta din urmă cale corespunde mai bine Rusiei. Această trecere va fi precedată, firește, de obișnuitele promisiuni și amenințări. Pericolul la care se expune în acest caz România, este foarte mare atât din punct de vedere economic cât și din cel politic. Față de umelirile din România și față de încercările de presiune exercitate prin toate mijloacele de Quadruplă, trebuie urmărite cu atențiune desfășurarea evenimentelor.

Ziarul atrage apoi atenția asupra unui articol din „Le Matin” care caracterizează intențiile Quadruplei. În acest articol se spune că linia de legătură Hamburg—Constantinopol poate fi închisă în modul cel mai eficace între Üsküb și România și aceasta trebuie să se întreprindă din partea sud-vestică și estică a peninsulei balcanice.

Prin aceasta, „Le Matin” spune pe față, că avantajul militar al Quadruplei se bazează nu numai pe trecerea de trupe prin Grecia ci și pe o trecere prin România.

Autorul articolului comentează deci în mod pozitiv cu faptul, că România va permite trecerea de trupe ruse cu sau fără un protest formal.

Cu cât trece mai mult timp până când armata rusă va bate la porțile României, cu atât mai mult Români trebuie să-și dea seama în mod lămurit de care parte se află interesul lor și din ce parte România este mai mult amenințată de vre-o primejdie. Chiar și Români rusefili trebuie să recunoască, cumcă noile sfertări ruse pot salva Serbia tot atât de puțin, ca și expediția dela Salonic, însă că aceste sfertări ruse, dacă se exercită prin teritoriul român, vor pune țara și poporul român într'o situație groaznică și vor periclita foarte mult viitorul lor.

În ziarul francez „Excelsior”, d. Louis Bacqué, după ce discută atitudinea celorlalte state balcanice, vorbește astfel despre România:

— În România ministrul Brătianu vrea cu orice preț să menție neutralitatea, el nu vrea să riște decât minimul posibil; ar fi gata la o acțiune „dacă aliații ar reprezenta o forță în Balcani”.

Trebuie să se lămurească ce se înțelege prin aceste cuvinte, spune ziarul francez. Prințul de Hohenlohe, întors de curând dela București, a afirmat că Rușii n'au cerut României să lase liberă trecere a armatelor țarului pe teritoriul ei. Trebuie să presupunem însă că se urmează tratative în privința compensațiilor ce s'ar acorda în cazul unei astfel de eventualități!

O foarte puternică parte a opoziției române e dispusă să intervieve imediat și cere zilnic mobilizarea. Aliații ar putea — fără îndoială — să se înțeleagă cu România, dacă i-s'ar acorda compensații suficiente și s'ar fixa intrarea în scenă a armatelor române. Puterile înțelegerii trebuie să se grăbească, ca să nu vadă mai apoi că și aici au întârziat!

Corespondentul din T. Severin al ziarului „Ziua” comunică următoarea știre ziarului său:

— Din Orșova aflu că guvernul austro-german a cerut zilele trecute guvernului nostru lămuriri cu privire la svonorile alarmante din presa Quadruplei la intențiunea Rușilor de a trece armatele lor destinate a lupta contra Bulgariei, pe Dunăre sau prin Dobrogea.

Guvernul nostru, a răspuns imediat că svo-

nurile sunt absolut fanteziste, ele fiind puse în circulație de elemente din opoziție, cu anumite scopuri dubioase”.

„Universul” află din Tulcea:

Rușii au bătut un pod peste Dunăre la Karial. După terminarea deprinderilor de arme trupele și pontoanele rusești s'au întors la Reni”.

Conferința dela Orșova.

Ziarul „Moldova”, în numărul său de Duminică, 28 Noemvrie n., publică un articol de fond din care reținem următoarele:

O depeșă din Sofia ne spune: — „Ministrul de războiu al Turciei Enver-pașa se duce la Orșova, spre a lua parte la niște conferințe militare cari vor avea loc acolo; în trecerea sa prin gara Sofia a fost salutat de generalul Naidenoff, ministrul de războiu al Bulgariei și de mareșalul curții generalul Savoff”.

În legătură cu această veste se puse și s'vonul că ar fi sosit la Orșova generalul von Falkenheim șeful statului major german pentru a discuta situațiunea creată prin dorința de acțiune pusă la cale de quadrupla înțelegere.

Precum vedem o conferință dela care va de curge planul de acțiune pentru a păzi Balcanii de invaziunea aliaților. Fără îndoială hotărârile luate la Orșova vor fi din cele obicinute puterilor centrale: „lucrul în comun cu forțe reunite spre a menține sub presiunea lor toate defileurile prin cari ar putea să se strecoare coloanele aliaților”.

Noi deseori am judecat în coloanele acestui ziar posibilitatea unei acțiuni din partea aliaților în Balcani, dar niciodată mai mult ca azi nu suntem siguri de inutilitatea acțiunii lor.

Toate văile ocupate de austro-germano-bulgari fac imposibilă înaintarea coloanelor aliate prin defileurile muntoase unde lipsesc căile de comunicațiune.

Toate intervențiunile lui Dennys Cochîn sau lord Kitchener la Atena, vor rămâne inutile atâta vreme cât forțe superioare nu vor sili puterile centrale să retragă armatele lor din văile ocupate astăzi în Macedonia și Serbia.

Cine stăpânește valea Drinei până la Ohrida, domână calea spre Albania și Monastir; cine stăpânește valea Vardarului la Negotin și valea Strumitzei la Djumabala, apără Serbia și Bulgaria de un atac dela sud; cine stăpânește valea Mariței la Adrianopol face imposibil un atac spre Constantinopol, deci linia de cale ferată Belgrad-Constantinopol de o parte și Dunărea liberă de altă parte sunt drumurile cari asigură aprovizionarea puterilor centrale în lupta lor din Orient...”

Misiunea lui Kitchener.

Arad, 30 Noemvrie 1915.

Înainte ca partidul italian aderent al războiului să fi putut duce la îndeplinire planul — luat în pripă — manifestațiilor de omagii, lordul Kitchener a plecat din Roma Vineri seara la 6 ceasuri plecând la cartierul general italian. Șirul activității lui Kitchener la Roma a fost următorul:

Îndată după sosire, s'a sfătuit cu ambasadorul englez Ren Road, apoi cu Sonnino și împreună cu acesta, cu ambasadorul rus Giers, care i-a arătat tot planul ofensivei ruse contra Bulgariei.

La ora unsprezece și jumătate însoțit de Ren Road s'a dus la Salandra și după o consfătuire de jumătate oră s'a reîntors din nou la Sonnino. La banchetul dat la ambasada engleză au luat parte ministrul de războiu Zupelli, ministrul coloniilor Martini și personalul ambasadei engleze. Înainte de a se termina banchetul a sosit și generalul Porro șeful locțiitor al statului major, care a avut o lungă întrevedere cu Kitchener. După amiază la ora 3 și jumătate, însoțit de ambasadorul englez s'a dus la ambasada franceză, unde s'a sfătuit cu ambasadorul francez Barrère. În același timp la Salandra s'a

convocat un grabnic consiliu de miniștri în care să se aducă deciziuni referitoare la acțiunea comună balcanică. La acest consiliu au participat ministrul de războiu Zupelli, ministrul de finanțe Carcanov, șeful afacerilor de muniții, ministrul de externe Sonnino și generalul Porro. Kitchener s'a reîntors la ambasada engleză și puțin în urmă a părăsit Roma.

„Stampa” anunță, că lordul Kitchener a sosit la cartierul general, împreună cu regele a vizitat câmpul de luptă, s'a sfătuit cu Cadorna și ieri seara a plecat peste Paris la Londra. Victor Emanuil i-a dăruit lui Kitchener marea cruce a ordinului Mauritiu și Lazar, iar el, din încredințarea regelui Angliei a predat lui Cadorna ordinul jaretierei.

„Secolo” anunță că lordul Kitchener și-a terminat misiunea orientală, făcând în persoană toate dispozițiile în Grecia, Italia în Balcan și pe insulele Gallipoli. Peste câteva zile va merge la Paris unde îl așteaptă consiliul de războiu al ententei. Săptămâna viitoare se va întoarce din Paris la Londra. Aici sunt de convingerea că acțiunea reușită a lordului Kitchener va avea o bună influință asupra politicii de războiu din Anglia.

Ambasadorul Franței la Roma, Barrère imediat după vizita lui Kitchener a plecat la Paris.

INFORMAȚIUNI

Arad, 30 Noemvrie 1915.

Aviz colaboratorilor noștri.

Deoarece în urma războiului personalul nostru tehnic s'a redus foarte mult și fiindcă orice se tipărește în „Românul” are să treacă prin cenzură, ceea ce reclamă timp considerabil, rugăm onorații noștri colaboratori, ca lucrările lor pentru numărul de Crăciun al acestui ziar să binevoiască a le trimite la adresa dlui V. Goldis cel mult până în 10/23 Decemvrie, căci orice lucrare, ce va sosl după acest termen, va fi imposibil să apară în acel număr.

Circulația pe căile ferate între România și Austro-Ungaria, prin Vărciorova—Orșova — după cum anunță „Văitorul” de Vineri — va fi reluată Sâmbătă. Deocamdată un singur tren de călători va avea legătură cu linia ungurească, adică trenul care pleacă la orele 9.45 seara din București și cel care sosește în gara de nord la 5.40 dimineața. Ambele sunt trenuri de persoane. Se speră, că peste vre-o 15 zile se va restabili legătura și cu trenurile accelerate. De asemenea pentru mărfuri nu va fi decât un tren pe zi, în fiecare direcțiune. Vagoanele românești cari duc cereale vor putea merge până la Orșova, unde vor fi descărcate direct pe teritorul ungar.

Dar maritim. D. Dr. Alex. Marta, jude la Curtea de apel din Segedin a trimis „Gazetei Transilvaniei” suma de 310 coroane, și anume în părți egale pentru: fondul ziaristilor, școala de fete română din Arad și Masa studenților „Virgil Onițiu” din Brașov.

Prefectul și alți funcționari din Galați decorați de țarul Rusiei. D. general-aghiotant rus Visotkin a sosit în Galați venind dela Reni, aducând din partea țarului Rusiei dlui Alex. Gussi prefectul județului, ordinul „Stanislas” el. I. cu cordon, dlui Grigorescu, comisarul portului, o tabacheră cu insigniile țarului, precum și alte decorațiuni unor funcționari din localitate.

Deoarece poezia „Iarna” din „Românul” s'a tipărit cu o vreoșcă de tipar, rectificăm strofa ultimă, așa:

Căci până la 'nghișul iernei
Viitoare... — o să rămână
Și din inima-mi sărmană
Poate-o mână de țărăni.

Dăruire. D. căpitan S. Banciu și soția Mărioara nasc. Bulza din Brad au trimis suma de 20 cor. pentru ajutorarea soldaților români deveniți orbi pe câmpul de luptă, în loc de anunturi de cununie.

Mulțumiri!

Cărbuni rusești în România. Se anunță din București: Guvernul român a făcut în Rusia o însemnată cumpăratură de cărbuni. O cantitate de 5000 vagoane este deja gata și pusă la dispoziția guvernului român. S'au dat cuvenitele ordine pentru, ca vapoarele serviciului maritim român aflate la Galata să se ducă în porturile rusești de pe Marea Neagră pentru a încărca acești cărbuni.

La București se crede deci că acest prim transport va putea sosi în țară în cel mult trei săptămâni.

Misiune rusească la Londra. Agenția Reuter anunță că o importantă misiune militară rusă a sosit la Londra sub conducerea șefului amiralității rusești. Sosirea acestei misiuni este o urmare a dorinței exprimate de lordul Kitchener de a stabili un contact mai strâns cu conducerea forțelor militare rusești.

Noul împrumut de războiu francez. Ziarele bucureștene află din Paris: „Prima zi pentru subscripția împrumutului național de războiu, zis „împrumutul victoriei”, a avut un succes care întrece cu mult toate prevederile. Ingrămădirea publicului la ghișeurile tuturor stabilimentelor cari primesc subscripțiunile, a fost considerabilă; pretutindeni un serviciu de ordine a fost organizat, spre a menține mulțimea. E absolut imposibil de a da până acum nicio dată, chiar aproximativă, în privința subscripțiilor care vor mai fi primite timp de 20 de zile. Totuși zările semnaleză numeroase subscripțiuni individuale de mai multe milioane fiecare. Asociațiunea muncitorilor căilor ferate franceze a subscris un milion.”

Ultima oră.

FOSTUL AMBASADOR AUSTRO-UNGAR ÎN LONDRA LA REGELE ROMÂNIEI.

Sofia. — Mensdorff-Pouilly, fost ambasador austro-ungar la Londra, cu un tren special a plecat la București, unde va fi primit în audiență la regele României.

ANIVERSAREA PROCLAMĂRII ALBANIEI.

București. — Duminică 28 Noemvrie, fiind ziua aniversării proclamării independenței Albaniei, s'a oficiat în amintirea acestui eveniment, un Te-deum la biserica „Dintr'o zi”. Toți membrii coloniei albaneze au luat parte la această festivitate. Serviciul divin s'a oficiat de către arhimandritul Balamaci și preotul bisericii arhimandritul Ceailman.

BULGARII ȘI NAVIGAȚIA VASELOR DE RĂZBOIU PE DUNĂRE.

Galați. — Căpitania portului Galați aduce la cunoștința navigatorilor că inspectoratul general al navigației și porturilor a fost informat de ministrul de externe român, că autoritățile militare dela Rusciuk au primit ordin să tragă asupra vaselor de războiu ce s'ar apropia de acel oraș, mergând în susul Dunărei. Pentru a nu se face confuziuni comandantii vaselor comerciale au fost avertizați să la toate măsurile în senzul ca vasele lor să nu fie luate drept vase de războiu.

NOUI TRUPE ALE QUADRUPLEI LA SALONIC.

Marsilia. — De aici au plecat noul vase de transport, cu o divizie întreagă de zuavi și vânători, pentru Salonic.

DESMINTIREA MERGEREI ÎMPĂRĂTULUI GERMAN LA CONSTANTINOPOL.

Sofia. — Agenția bulgară desminte șvonul că împăratul Wilhelm ar avea intenția să meargă la Constantinopol.

Redactor responsabil: Constantin Savu.